1851. N°. 47.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 18 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 April.

De Heeren J. H. Eichman en W. A. Elberts, Onderwijzers alhier hebben met de Heeren H. Altmann, Onderwijzer te Rotterdam en A. v. Brink, Onderwijzer te 's Gravenhage, het plan gevormd tot de uitgave van een zestigtal *Historie-Platen voor de Nederlandsche Scholen en Huisgezinnen.*

Sedert lang, zeggen zij, is het bij alle opvoedkundigen eene uitgemaakte zaak, dat men bij het kind, tot het aanbrengen van heldere denkbeelden en juiste begrippen, met het aanschouwings-vermogen moet aanvangen. Hierop zijn in alle goede scholen de leerwijzen gegrond; daarnaar de middelen berekend. Een betrekkelijk meer of minder goede voorraad dier middelen voor de meeste leerstof in de lagere scholen staat den onderwijzer hiertoe ter dienst, of weet de bekwame man zich zelven te verschaffen. Alleen voor het onderwijs in de *Vaderlandsche Geschiedenis* ontbreken die geheel, of zijn voor de scholen onbruikbaar. Dat echter ook voor dit gewigtige leervak goede voorstellingen, vooral bij het *aanvankelijk* onderwijs, van groot belang, ja onmisbaar zijn, is sedert lang door ervarene opvoeders en onderwijzers erkend, en bevonden, dat ook het *eenvoudigst, duidelijkst* verhaal aan de *geheele* bevatting der zaak immer te kort schoot. En geen wonder! Is het toch reeds vereischte de kinderlijke begrippen door aanschouwing van het *tegenwoordige*, hem *omringende* te hulp te komen, hoeveel te meer zal het dit zijn van zaken en personen op eeuwen afstands, en zoo geheel afwijkende van de werkelijkheid, waarin het kind zich beweegt? De ondervinding geeft hier het antwoord, en tevens de oplossing van het verschijnsel, dat zoo vele duistere of verwarde begrippen, op dit punt, veelal zelfs bij bejaarden worden waargenomen.

De overweging van dit een en ander heeft in eene vereeniging van onderwijzers tot het denkbeeld en besluit geleid, om eene poging te doen tot opheffing van dit bezwaar, en door eene volgreeks van goede voorstellingen uit de Vaderlandsche Geschiedenis, in de bestaande behoefte te voorzien.

Op algemeen vereerend verzoek hunner ambtgenooten in die vereeniging hebben de ondergeteekenden gaarne de taak op zich genomen, om dit nuttige werk te leiden, zoo door bepaling der voor te stellen feiten uit onze historie, als door de zorg voor eene goede uitvoering, matigen prijs en algemeene verkrijg- en bruikbaarheid voor de scholen en huisgezinnen.

Zij rekenen het al dadelijk tot een eersten, zeker wel meest afdoenden voorspoed op hunne onderneming, dat zij volkomen geslaagd zijn in het vinden van bekwame teekenaars der platen, die zich tevens met de uitgave zullen belasten. De Heeren F. C. Bruining te Leyden en A. A. Munnink te 's Gravenhage, beiden verdienstelijke kunstenaars, en zeer ingenomen met de te bewerken stof, hebben zich daartoe met de meeste onbaatzuchtigheid bereid verklaard.

Doch meer nog dan dit achten de ondergeteekenden tot de volkomenheid van dit werk noodzakelijk. Zullen toch aan den leerling, of aan den minkundigen bejaarde *ware* en *juiste* begrippen worden aangebragt, dan moeten ook de aanschouwelijke voorwerpen, zooveel mogelijk, *historisch waar* zijn, en mitsdien beantwoorden aan tijden, plaatsen, gewoonten en zeden der feiten of personen, waarvan men het gewigt en belang opwekken of verlevendigen wil. Een vereischte voorzeker, waarin de bekwaamste teekenaar al ligt te kort schiet, of dat hij eerst na lange en diepe studie magtig wordt.

Moest echter dit laatste de weg zijn, die te bewandelen was, dan gewis ware de geheele onderneming achterwege gebleven. Maar er bestaan bij onze beroemde Vaderlandsche Geschiedschrijvers, in kabinetten en kunstzalen te dezen aanzien zoo vele gegevens, dat zij niet schromen, buiten dien langen weg, hun oogmerk op voldoende wijze te bereiken.

En dit te eerder, daar zij, op vriendelijke uitnoodiging, de toezegging hebben bekomen der welwillendheid van Jhr. Mr. J. C. de Jonge, Staatsraad, Archivarius van het Rijk, tot het nazien der teekeningen, alvorens zij tot de uitgave worden bestemd. Eene bereidvaardigheid, die zij meenen erkentelijk te moeten vermelden, en die, ter bereiking der gestelde eischen, tot geenen geringen waarborg strekt.

— Van wege het Comité der Spaansche fondsenhouders, zijn wij verzocht te berigten, dat de Heer Wertheim, die nu reeds meer dan tien maanden met de grootste inspanning en ijver tot bevordering van de schuldregeling te Madrid werkzaam is, ofschoon door de ontbinding der Cortes in zijne verwachting teleurgesteld, zich echter bereid verklaard heeft, zijnen post niet te verlaten, voortdurend bij het Spaansche gouvernement de belangen der schuldeischers onder de beschermende hulp onzer regering te blijven voorstaan en bij de reeds gebragte opofferingen ook nog deze te voegen, zijn verblijf te Madrid tot de bijeenkomst der nieuw te kiezen Cortes te verlengen.

De Heer Wertheim meent, dat door de ondervonden teleurstelling alleen tijd verloren is en hoe belangrijk dit zij, daarmede de hoop op eene regeling geenszins verdwenen is. ZEd. gelooft niet, dat de regering, die den constitutionelen weg wil blijven bewandelen, tot eene regeling bij decreet zal overgaan, maar beschouwt de zeer spoedige oproeping der Cortes als te getuigen van hare vaste bedoeling, om de gegevene beloften gestand te doen. Inmiddels worden door ZEd. nieuwe vertoogen in gereedheid gebragt betreffende die punten van het voorgesteld ontwerp, welke het meest te wenschen overlieten. (*Handelsbl.*)

— De *Staats-Courant* bevat den navolgenden Staat van de Opbrengst der Middelen, in de eerste drie maanden van **1851**, tegenover de opbrengst van de eerste drie maanden van **1850**.

	1851.	1850.	Meerder in 1851 dan in 1850.	Minder in 1851 dan in 1850.
Directe belastingen. . . .	f 4,244,158.76^5	f 3,891,974.36^5	f 352,184.40	»
In- en uitgaande regten, scheepvaart-regten, vuurton- en bakengeld. . . .	1,011,409.99^5	941,065.39	70,344.60^5	»
Accijnsen.	4,916,013.88^5	4,890,031.74	25,982.14	»
Registratie-, zegel-, successieregten enz.	2,431,216.99^5	1,886,842.30	544,374.69^5	»
Regt van waarborg op de gouden en zilveren werken.	34,763.73^5	32,460.79	2,302.94^5	»
Posterijen.	323,555.73^5	321,959.04^5	1,596.69	»
Loterij.	63.00	355.50	»	f 292.50
Totaal	f 12,961,182.00^5	f 11,964,689.13	f 996,785.47^5	f 292.50

— Eergisteren ochtend heeft de dienst op den Hollandschen spoorweg eene aanmerkelijke vertraging ondergaan, daar de eerste trein van Rotterdam bij Voorhout uit het spoor was geraakt. Gisteren ochtend is de loop der treinen op nieuw belemmerd. De locomotief Vesta, namelijk, welke in de werkplaats te Haarlem eene belangrijke reparatie had ondergaan, werd zonder trein beproefd, op het gedeelte des wegs tusschen genoemde stad en Amsterdam. Al spoedig ging de locomotief uit de sporen waardoor de machiene in het water geraakte en de tender dwars op den weg geworpen werd. Dit ongeval, waarbij alleen de stoker door den schok eenig letsel heeft bekomen, veroorzaakte dat de van daar komende trein moest ophouden, om de passagiers en goederen, op een anderen trein welke van Leyden gezond was, over te plaatsen, waardoor die trein, in plaats van te 1 ure 20 minuten, eerst ten ongeveer 2½ ure te Rotterdam is aangekomen.

— Er schijnt, zegt de *Prov. Gron. Cour.*, ten gevolge van den gestadigen overgang van manschappen van het staande leger bij de Oost-Indische dienst, gebrek aan dienstdoende soldaten te bestaan, althans vernemen wij, dat bij sommige korpsen de plaatsvervangers der ligting 1849, die zich met onbepaald verlof bevinden, tot het doen van werkelijke dienst onder de wapenen staan geroepen te worden.

— Op de eerste voorjaars-schapenmarkt te Barneveld, die den 10den dezer is gehouden, waren omstreeks 2,000 zoo vette hamels, als ooischapen en lammeren vereenigd. Door den hoogen waterstand is de aanvoer uit de Betuwe verhinderd; doch de markt heeft niettemin de goede verwachting verre overtroffen. Er werden hooge prijzen besteed.

's GRAVENHAGE, 17 April.

Bij Z. M. besluit van den 12den dezer, zijn benoemd tot Notaris alhier, J. J. G. Huygens, en te Pynacker, A. Hogersdijk.

— Z. M. de Koning heeft in een bijzonder gehoor ontvangen den Generaal Baron Wilmar, Minister van Belgie.

— De Minister van Justitie zal Dingsdag den 22sten dezer geen gehoor verleenen.

— De Prins van Oranje zal voor eenige dagen van het Instituut te Noordhey herwaarts komen, ten einde het Paaschfeest alhier door te brengen; de jeugdige vorst geniet aldaar geregeld elke week van den Wel-Eerw. Heer Ds. Ruitenschild godsdienstig onderwijs.

— Uit Turyn wordt gemeld, dat de Sardinische Regering met de onze een handels- en scheepvaarts-verdrag had gesloten.

— Naar men verneemt zal het regiment Dragonders, in de residentie in garnisoen, dat den 1sten Mei naar Haarlem zoude vertrekken, zich eerst dan naar die stad begeven, wanneer Z. M. van Amsterdam in de residentie zal zijn teruggekeerd.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Uit het verslag der Commissie van Rapporteurs over de voorgedragene wet, betreffende de onteigening ten algemeenen nutte, blijkt, dat de meeste leden zich met het voorgedragene stelsel wel kunnen vereenigen. Naar hun inzien werd daarbij aan de eene zijde het eigendomsregt genoegzaam geëerbiedigd en aan de andere zijde, door het bijzetten van spoed en klem aan de onteigening, voldaan aan den eisch van het openbaar belang. Vooral wat de bespoediging der onteigening betreft, behelst, naar dit gevoelen, de tegenwoordige wet, met die van 29 Mei 1841 vergeleken, onbetwistbare verbeteringen. Als zoodanig beschouwt men de bepaling, dat bij de procedure alle exceptiën en verdedigingsmiddelen te gelijk moeten worden te berde gebragt, en die, volgens welke aan den buiten het Koningrijk wonenden eigenaar een vertegenwoordiger wordt gegeven. Maar behalve, dat de regeling der procedure in andere opzigten vrij wat te wenschen overlaat, valt het niet te ontkennen, dat ook, volgens deze wet, vooral wanneer het den aanleg van groote werken geldt, nog altijd een zeer lange tijd zou moeten verloopen, eer de onteigenende partij in het bezit is van al de voor zoodanig werk benoodigde percelen.

De bedoelde leden vonden daarin aanleiding, om met nadruk in bedenking te geven, of door eene verkorting der termijnen, voor de voorloopige werkzaamheden gesteld, dit onmiskenbaar gebrek niet nog eenigermate te verhelpen ware.

Eenige leden wilden dat het beginsel der voorloopige inbezitstelling, onder consignatie van het bedrag der schadeloosstelling, werd opgenomen. Al de overige echter verklaarden zich ten sterkste tegen dit gevoelen; meenende zij dat de invoering van het stelsel der voorloopige inbezitstelling regtstreeks strijdig was met geest en letter, ja zelfs met geheel de geschiedenis van art. 147 der Grondwet. De overweging alleen, dat in de tegenwoordige Grondwet voorbedachtelijk, in het belang van de onschendbaarheid des eigendoms, de woorden: *behoorlijke schadeloosstelling* van de Grondwet van 1840, door *voorafgaande schadeloosstelling* zijn vervangen, was, volgens de groote meerderheid, genoegzaam, om elken twijfel, omtrent de gebiedende kracht dier woorden, weg te nemen. Zij kwam nog meer uit, wanneer men er op lette, dat het 4de lid van art. 147 eene uitzondering op het vereischte van voorafgaande schadeloosstelling toelaat voor die gevallen, waarin het volstrekt onmogelijk is de schadeloosstelling vooraf te regelen en te doen uitbetalen.

ROTTERDAM, 16 April.

Den 29sten dezer maand houdt de Vereeniging van Herv. Predikanten in Zuidholland hare vijfde gewone Vergadering, in het Departements-lokaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen alhier. Onder de 13 vragen welke op de agenda voorkomen merkt men de volgende op, die vooral in deze dagen bijzonder belang inboezemen: »Bestaat er reden tot den wensch, dat ook het godsdienstig onderwijs worde opgenomen onder de leervakken onzer stedelijke Gymnasia? Hoedanig zou dat wel moeten zijn ingerigt, om doelmatig te kunnen heeten? Langs welken weg zal men tot de vervulling van dien wensch best kunnen geraken?" — »Bestaat er tegenover het Ultra-montanisme [Catholicisme?] ook een Ultra-protestantisme? Zoo ja, welke zijn deszelfs kenmerken? Doet het goed of kwaad voor het Rijk van Christus?" — »Welke is in Nederland de betrekking tusschen Kerk en Staat, volgens de Grondwet? Hoe wordt daardoor de toestand der Herv. Kerk, zoo als die tot heden was, gewijzigd? Hoe zal zij die verandering ten haren beste kunnen aanwenden?" — »Is het goed dat de Predikanten deel nemen aan staatkundige bijeenkomsten, ter bespreking der verkiezingen voor de Staten-Generaal, de Provinciale Staten en dergelijke?"

AMSTERDAM, 16 April.

Z. M. zal hier den 2den en 5den Mei gehoor verleenen; men kan zich daartoe van den 24sten tot den 30sten dezer aan het Paleis aanmelden.

— Men verneemt van goederhand, zegt het *Handelsblad*, dat de negotiatie voor de Rijnwaterleiding naar Amsterdam, te Londen niet alleen volteekend is, maar zelfs tot een bedrag van het dubbele van het benoodigde kapitaal, zoodat de aandeelen daarvan reeds met premie aan de beurs aldaar verkocht worden. Reeds zijn alhier gearriveerd de Heer Kolonel Palmar, benevens den Heer Ingenieur Simpson, ten einde een aanvang met de voorbereidende werkzaamheden te maken.

UTRECHT, 15 April.

De Palm-paardenmarkt was gisteren hier druk bezocht. Er waren aangegeven 1060 paarden. De handel was levendig, en goede paarden werden tegen goeden prijs, vooral door Fransche en Belgische kooplieden, aangekocht.

LEEUWARDEN, 14 April.

Dezer dagen waren in eene arbeiderswoning op het Vliet alhier, eenige kinderen, met spelen bezig, toen een klein voorwerp in eene zich in den vloer bevindende holte te zoek raakte. Bij de pogingen, die daarop in het werk gesteld werden om het verlorene terug te bekomen, ontdekte men onder den grond een geldzak, die bij opening bleek eene som van ongeveer *f* 600 aan oude drie-guldens te bevatten. De bewoners, die den eigenaar van het huis van deze gelukkige vondst kennis gaven, ontvingen vervolgens de helft voor hun deel, terwijl de andere helft den huisheer verbleef.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 April.

De zaak van Miss Talbot, welke zooveel geruchts heeft gemaakt, zal op eene gewenschte wijs ten einde worden gebragt, namelijk door een huwelijk van deze rijke erfgename met den tweeden zoon van den Hertog van Norfolk.

— De leesbibliotheken zijn, zooals alles hier te lande, op eene groote schaal ingerigt. Zij leenen niet alleen in deze stad, maar door geheel Engeland boeken uit. Bestendig circuleren op de spoorwegen kleine boekverzamelingen in daartoe bepaaldelijk ingerigte kisten, die of naar de lezers in de provinciën, of door de laatsten naar de bibliotheek worden gezonden. Daar de lezers gewoonlijk allen even begeerig zijn om het nieuws het eerst te weten, zoo schaffen de Heeren Otley, Mudie en andere ondernemers zich niet slechts enkele exemplaren van een werk aan, maar honderd en meer te gelijk. Om een denkbeeld te vormen van deze leesbibliotheken, diene het volgende uittreksel uit den catalogus van den Heer Mudie. Voor deze zijn aangeschaft, van Macaulay's geschiedenis van Engeland, 200 ex.; Layard, ontdekkingen te Niniveh, 100 ex.; Cumming's Leeuwenjagt, 100 ex.; Levensbeschrijving der Koningen van Engeland, van Miss Strickland, 70 ex.; Levensbeschrijving van Dr. Chalmers, 80 ex.; Alton Locke, kleermaker en dichter, 80 ex.; enz.

Na eenige maanden is de aanvraag om het boek natuurlijk niet zoo groot meer, en het is dan voor den bibliothecaris voldoende ten hoogste 10 ex. in zijne verzameling voorhanden te hebben. De overige ex. worden tegen lage prijzen verkocht, en daar deze door het inbinden uiterlijk weder zoo goed als nieuw zijn, worden zij somwijlen buiten 's lands gezonden als nieuwe boeken.

— De klagten zijn hier te lande thans algemeen over de vervalsching van koffij met chichorei; en niet alleen over deze laatste, maar ook heeft zij plaats met gebrande boonen, wortelen, knollen, eikels, lupijnzaad en een schadelijk artikel uit Egypte. Men vermeldt zelfs, dat er in de laatste dagen 500 ton gebrande eikels aan een enkel kruideniershuis aangeboden zijn geworden. Men beklaagt zich, dat de Regering deze vervalsching als onopgemerkt toelaat, te meer daar zij niet alleen bedrog is, maar ook nadeelig werken moet op de gezondheid van den verbruiker.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 April.

Men herinnert zich dat voor geruimen tijd bij de Wetgevende Vergadering, door een der leden een voorstel gedaan is, strekkende tot betere viering van de Zon- en Feestdagen, en dat daarover door den Heer de Montalembert een aanbevelend verslag werd uitgebragt. De Commissie, waaraan het voorstel verzonden was, heeft het thans gewijzigd, met het doel om de bepalingen nog meer afdoende te maken.

— In de gemeente Lachappelle St. Denis is dezer dagen, bij gelegenheid van eenige herstelling aan een zeer diepen put, een opzigter die zich er inliet ter overtuiging dat de arbeiders, gelijk zij beweerden, van wege de plotseling ontstane stiklucht niet lang achtereen er in konden blijven, het slagtoffer van dat onderzoek geworden. Spoedig werd hij bewusteloos; een arbeider die hem trachtte te redden, daalde af, en liet touwen afzakken om den opzigter op te hijsschen, die echter tot driemalen braken, waardoor de arbeider genoodzaakt werd zelf naar boven te komen, dat hem met veel inspanning en hulp naauwelijks gelukte, wordende hij bewusteloos naar zijn huis gebragt.

Daarna liet zich een ander met een sterk touw om 't lijf afzakken, en trachtte den opzigter op te nemen; doch ook hem ontzonken al van oogenblik tot oogenblik de krachten. Nu maakten hij het touw los, waaraan hij slechts behoefde te trekken om gered te zijn en trachtte dat om het ligchaam van den reeds levenloozen opzigter te binden, om dat te laten ophalen en daarna zijn lot af te wachten; doch de arbeiders boven meenende dat hij aan het touw trok om het te doen ophalen, trokken het hem uit de handen en eerst den volgenden dag slaagde men er in, om de beide lijken op te halen.

— Het *Journal de Rouen* meldt het volgend treurig geval: de Abt Maccartan, Pastoor te St. Ouen, gereed zijnde om den kansel te verlaten, verwarde zich op de tweede trede de voeten in zijn overkleed, sloeg eerst met het hoofd tegen een der pilaren aan, en viel toen op de zerken, aan de slapen van het hoofd zwaar gewond. Ofschoon men dadelijk alle hulp aanwendde, stierf hij echter reeds na weinige uren.

PORTUGAL.

LISSABON, 10 April.

Er is een oproer uitgebarsten te Cintra, een stadje aan zee van 2500 inwoners, niet ver van hier.

De Hertog van Saldanha staat aan het hoofd van de beweging. Hij wil de Koningin noodzaken om den Minister Costa Cabral met zijn Ministerie weg te zenden. Men schat zijne magt op 5,000 man.

De Koning en de Hertog van Terceira zijn naar Santarem op weg met 1800 man, maar men dacht dat Salhanda hen voor zou zijn en vreesde voor het overloopen der troepen, gelijk ook de bevolking van Lissabon weinig lust schijnt te hebben om de regering te ondersteunen. Men dacht dat het garnisoen van Lissabon zich ook voor den opstand zou verklaren, dien de Junta van Oporto zich gereed maakte te ondersteunen.

Het krijgsvolk te Mafra heeft twee Officieren doodgeschoten die hunnen overgang tot de opstandelingen wilden beletten.

PRUISSEN.

BERLIJN, 12 April.

De President-Minister von Manteuffel is bij de beraadslaging der Tweede Kamer over de kosten der krijgstoerustingen in beschouwingen getreden over het voorgevallene van den laatsten tijd.

Eerst sprak hij van den staat van zaken in het najaar van 1848, en over de welgeslaagde pogingen van nu wijlen den Graaf von Brandenburg en van de overige toen opgetreden Ministers, om aan dien toestand van volksheerschappij een einde te maken. Men heeft in dat Ministerie vooral persoonlijken moed geprezen; maar onze verdienste, zeide hij, was het gezag des Konings te hebben hersteld; dit gezag van het Koningschap door de genade Gods, was de poolstar die ons geleid heeft en die ook thans nog voor Pruissen schijnt. Niet de absolute Koning is het, maar de van het land onafscheidelijke Koning, — de Koning die de staatsregeling en 's lands wet in acht neemt, niet uit vrees voor een besluit der Kamers tot weigering der belastingen, maar omdat hij zich aan zich zelven en aan het land bezondigen zou, indien hij anders handelde.

Vervolgens kwam hij tot de mobilisatie van het leger in het vorige jaar, en vroeg hij, naar het doel en de kansen van een oorlog met Oostenrijk.

Waarom zouden wij oorlog voeren? Wij wilden niet, dat de Keurhessische en de Sleeswijk-Holsteinsche vraag, beide Duitsche aangelegenheden, door Oostenrijk en zijne bondgenooten *eenzijdig* zouden worden uitgemaakt. Hierin nu is aan ons verlangen voldaan door de overeenkomst te Ollmütz. In Holstein en in Hessen hebben Pruissen en Oostenrijk Commissarissen, beide met gelijke bevoegdheid bekleed. Door de zamenroeping der Dresdener conferentie heeft Pruissen een terrein verkregen, waarop het zich veilig bewegen kan en zich beweegt.

En de kansen van een oorlog met Oostenrijk? Drie gevallen waren mogelijk: of dat onze legers beslissende overwinningen behaalden, naar Praag en Weenen trokken en de Oostenrijksche monarchie sloopten; maar welk voordeel zou Pruissen en Duitschland van zoodanige zege gehad hebben? Het tweede mogelijke geval was, dat de Pruissische wapens moesten onderdoen; van de treurige gevolgen hiervan, wend ik het oog af. Het derde en welligt het waarschijnlijkste, is dit: men zou vier of vijf veldslagen geleverd, een moorddadigen winterveldtogt gevoerd, en het leven van honderd duizenden op het spel gezet hebben; geheele gewesten aan de eene of de andere zijde zouden verwoest, beide partijen tot in haar binnenste verzwakt zijn, en dan zou eindelijk van het westen of van het oosten aan de beide verzwakte strijders *halt!* zijn toegeroepen. Men zou zich dan juist op hetzelfde punt bevonden hebben, waarop wij thans staan, met dit onderscheid alleen dat wij door tusschenkomst van het buitenland en na onmetelijke opofferingen daartoe zouden zijn gekomen. Zou men langs dien weg iets goeds voor Duitschland hebben mogen verwachten? Ik betwijfel het. Is er ééne waarheid waarvan men in de laatste jaren eene droevige overtuiging heeft verkregen, het is deze: *dat het gemakkelijker is in Duitschland iets te verhinderen dan iets tot stand te brengen, en dat Pruissen zoowel als Oostenrijk elk op zich zelf ligtelijk bij magte zullen zijn om iets tegen te houden, maar dat zij alleen gezamenlijk iets kunnen tot stand brengen.*

— De beroemde taalkundige Wilson, laat tegenwoordig een nieuwe uitgave van zijn vroeger te Calcutta verschenen Sanskrit woordenboek alhier drukken bij de Gebr. Unger. Dit belangrijk werk zal uit twee quarto banden bestaan. Het zetten is echter met zoovele moeijelijkheden gepaard, dat het slechts langzaam kan voortgaan.

SAKSEN.

DRESDEN, 13 April.

De Landdag is gisteren door den Koning gesloten met eene aanspraak, waarvan wij hier de voornaamste zinsneden laten volgen:

»Mijne Heeren de Standen! Toen ik u omstreeks het midden des vorigen jaars rondom mij verzamelde, verklaarde ik te dezer plaatse de overtuiging, dat gij met mij van oordeel zoudt wezen, dat het bovenal noodzakelijk was, de grondslagen der conservative staatsinrigting weder te bevestigen en daarbij met vertrouwen weder uit te gaan van die constitutie, welke gedurende eene lange reeks van jaren het geluk van Saksen heeft verzekerd. Met innige voldoening mag ik het heden zeggen: ik heb mij in die verwachting niet te leur gesteld gezien.

»Is het al niet mogelijk geweest, bij de door mijne Regering voorgestelde wijzigingen in de constitutie en de kieswet, omtrent alle punten tot overeenstemming te geraken, dan is toch het beoogde doel ten deele bereikt door de langs een anderen weg plaats gehad hebbende afschaffing der grondregten; terwijl door uwe toestemming tot de wijziging van sommige bepalingen der constitutie thans ook voor onverwachte, maar altijd mogelijke gevallen, de voorziening in de staatsbehoeften onder alle omstandigheden wordt verzekerd.

»Ten aanzien der buitenlandsche betrekkingen van Saksen heeft in den laatsten tijd eene gunstige verandering plaats gegrepen. De toestand van Duitschland, die mij in vorige jare tot buitengewone, door mijne bondgenootschappelijke pligten geboden, maatregelen noopte, is nog wel niet definitief geregeld; men heeft echter den door de bondswetten voorgeschreven vreedzamen weg ingeslagen om dit doel te bereiken. Eene belangrijke gebeurtenis [de opening van den spoorweg] heeft in de laatste dagen Oostenrijk en Saksen naauwer aaneen verbonden. Zij heeft den grond gelegd tot eene duurzame steeds toenemende zamensmelting van de belangen der beide Staten, en maakt Saksen tot het middelpunt eener veelomvattende verbindtenis tusschen het noorden en zuiden van ons Duitsche vaderland. Ik heb mij over die gebeurtenis te inniger verblijd, dewijl het zeker is, dat het groote, zoo vurig gewenschte doel der Duitsche eenheid niet met zekerheid en duurzaamheid bereikt kan worden, dan op den vasten grondslag van gemeenschappelijkheid van belangen tusschen alle Duitsche Staten.

»Moge datgene wat op dezen Landdag tot stand gebragt is, tot heil des vaderlands strekken; moge dat vaderland lang in het genot blijven van uitwendigen vrede, inwendige orde, rust en veiligheid, opdat het zich herstellen kunne van de wonden, die de laatste rampzalige jaren aan hetzelve hebben geslagen."

TURKYE.

Volgens een brief uit Constantinopel zou zekere geleerde Griek, in een hol aan den voet van den berg Athos, een aantal Grieksche handschriften van de hoogste oudheid gevonden hebben. Men voegt er bij dat het gewigt van deze ontdekking onberekenbaar is, aangezien er zich onder bevinden een aantal geschriften, waarop de oude schrijvers verwijzen en welke verloren waren, alsmede vele bijzonderheden, die een helder licht verspreiden over de meest duistere tijdvakken der oude geschiedenis. Onder de gevondene werken telt men o. a. eene volledige interpretatie van het hieroglyphenschrift, met behulp van welke de persoon, die de ontdekking gedaan heeft, reeds in staat is geweest de inscriptien op de obelisk van de renbaan van Constantinopel te ontcijferen.

— De Sultan zal eene Akademie in zijn hoofdstad oprigten. Het gebouw zal, behalve de woningen voor Professoren, ook aan 600 jongelieden verblijfplaats kunnen verleenen. De in het Oosten bekende geleerde Kemail Effendi, staat op zijn vertrek naar Europa, om er de voornaamste Hoogescholen te bezoeken, en naar de best bevondene de Turksche in te rigten.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 24 Februarij.

In een bijzonder berigt van daar wordt het reeds hier bekende sterven vermeldt van den Vice-Admiraal van den Bosch, in zestigjarigen ouderdom, na bijna vijftigjarige dienst, en hulde gedaan aan 's mans groote verdiensten, waarvan vele belangrijke verrigtingen voor zeevaart, handel, stoomwezen en nijverheid door zijne zorg tot stand gekomen, getuigen, en die gevoegd bij zijn edel karakter, zijne nagedachtenis in zegening zullen doen blijven.

Den 13den had op Buitenzorg de plegtige begrafenis plaats, begeleid door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal, den Hertog van Saxen-Weimar en verscheidene personen van hoogen militairen of burgerlijken rang, bij welke gelegenheid Mr. C. A. de Jongh, President van den Raad van Justitie, eenige aanverwant van den overledene, een hartelijke en welsprekende lijkrede heeft gehouden.

CHINA.

De *Overland Friend of China* deelt van den 27sten Februarij eenige berigten mede, omtrent den in dat rijk uitgebroken opstand, waaruit wij het volgende ontleenen:

»De opstandelingen in het westen der provincien Kanton en in Kwangsi, schijnen niet zoo gemakkelijk te verdrijven te zijn als de Regering gedacht had. De berigten der op hen behaalde overwinningen zijn zeer in strijd met de regeringloosheid en uitputting in die gewesten. Er is dezer dagen te Canton kopij in omloop geweest van een verzoekschrift der oproerlingen van Kwangsi waarbij zij vergiffenis vragen.

»'t Zij echt of niet, men kan er den volksgeest uit zien en als zoodanig deelen wij er hier (met geringe verkorting) eene vertaling van mede.

»Wij, thans geringe lieden, waren geboren in tijden van welvaart, wel gezien in ons dorp en weldoende en ieders eigendom eerbiedigende. Door eene opvolging van regenachtige jaren konden de pachters hunne huren niet meer betalen en wij hadden geen kapitaal voor onze zaken, zoodat het volk zich bij de roovers voegde. Wij kwamen in het westen een verblijf zoeken, maar de stedelingen waren in dezelfde ongelegenheid als wij. Nu moesten wij wel uit nood ons aan de roovers aansluiten. Hebben wij echter gehandeld als de groote roover Lu-Mung, waarom zullen wij niet als hij onze wegen veranderen. Als wij aan onze woningen en huisgezinnen denken, wenschen wij terug te keeren, maar hoe zullen wij door den wind op een holle zee geteisterd, immer de gewenschte haven bereiken? Maar wij vertrouwen op het medelijden van uwe Excellentien dat zij het verledene willen vergeven.

»Als een teeder takje denzelfden dauw en regen kan ontvangen die op schitterende bloemen daalt, hoe kan dan de redelijke mensch de goedheid vergeten die om zoo te spreken hem het leven vergunt.

»Als uwe Excellentiën de deur van het kasteel willen openen en een blik op de openbare welvaart slaan, dan kunnen wij u al onze rampen doen kennen. Wij zijn alle goede menschen en onderdanen en willen tot een gelukkigen lang leven terugkeeren. Wij willen hiertoe in de laagste standen, (als honden en paarden) dienen, en zonder tegenstreven bamboesslagen verdragen als we kwaad doen.

»Wij hebben aan onze innigste wenschen ontboezemd en deze dingen ootmoe-

dig te uwer kennis gebragt, maar zoo wij hiermede misdaan hebben, wachten wij met beving ons vonnis. Daarom bieden wij u naar ons verstand dit verzoekschrift, biddende dat uw Excellentiën ons die gunst verleenen."

De opstand echter in Kwangtung en Kwangsi is niet alleen niet ten einde, maar woedt zelfs met toenemende stoutheid voort. De opstandelingen zijn met groote magt op 60 mijlen van Kanton verzameld, zoodat men denkt dat het verzoekschrift slechts een list is om de menigte te misleiden, daar de opstand nu zulk eene hoogte heeft bereikt dat de troon in gevaar is.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belastingen zijn ontvangen drie Aanvullings-Kohieren voor de Belasting op het Personeel, dienst 1850 en 1851, welke op den 11den dezer maand zijn executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger verzonden.

DU RIEU.

LEYDEN, 17 April 1851. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12den April de Heer A. A. Hyner, van Enschedé, in de Geneeskunde, na verdediging van zijn Specimen, exhibens: *Nonnulla de Hyperaemia Cerebri.*

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten, uitgebragte beroepingen, als: te Vledder, onder de classis van Meppel, op J. van Duinen, Predikant te Oudeschoot c. a., en te Nootdorp, op J. F. van Dijk, Candidaat bij het Provinciaal Kerkbestuur van Utrecht.

Nog is er ontvangen voor Ds. van Maesdyk: bij Ds. Kuyper, van N. N. Coupon 1.23½. N. N. Geld *f* 5.—, en bij Ds. van Goens, van N. N. 5.— M. *f* 2.50. L. *f* 2.—.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 16 April.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	57 7/16	57 ½	57 ½
Dito Certificaten	〃 3	〃	67 3/8	67 7/16	67 7/16
Dito dito	〃 4	〃	88 3/16	88 ¼	88 3/16
Amortisatie Syndicaat	〃 3½	〃	—	—	—
Handelmaatschappij	〃 4½	〃	—	—	—
O. I. Leening	〃 4	〃	87 ¾	—	—
Dito Holl. Spoorweg	〃		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	〃 4½	〃	—	—	—
Haarlemmermeer	〃 5	〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5	〃	104 7/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829	〃 5	〃	104	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	〃 5	〃	94 ¼	—	—
Dito 1840	〃 4	〃	87 1/8	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	〃 4	〃	86 7/8	—	—
Dito dito Nieuwe	〃 4	〃	86 5/8	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6	〃	—	—	—
Certificaten van dito	〃 6	〃	64 5/8	—	—
POLEN, Obligatiën	〃 4	〃	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	〃 500	〃	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	12 3/8	12 7/16	12 7/16
Dito dito Onbep. Stukken	〃 5	〃	12 ¼	12 3/8	—
Dito Obligatiën	〃 3	〃	38 3/8	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3	〃	35	35 5/16	35 1/16
Coupons Ardoins			7 13/16	8	7 15/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	〃 5	〃	—	—	—
Dito	〃 4	〃	—	—	—
Dito Metall.	〃 5	〃	68 ¼	69	—
Dito Nieuwe	〃 5	〃	76 ¾	77	76 13/16
Dito 1847	〃 2½	〃	36 5/8	37	—
BELGIE, Banc.	〃 2½	〃	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 2½	〃	47 ½	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	〃	90 ½	—	—
PORTUGAL, te Londen	〃 5	〃	37 1/8	37 ½	37 ½
Dito dito	〃 4	〃	36 ¼	36 3/8	36 5/16
VENEZUELA,	〃 3	〃	—	—	—
MEXICO,	〃 5	〃	31 ¼	31 3/8	31 ½
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.65 à 70.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.